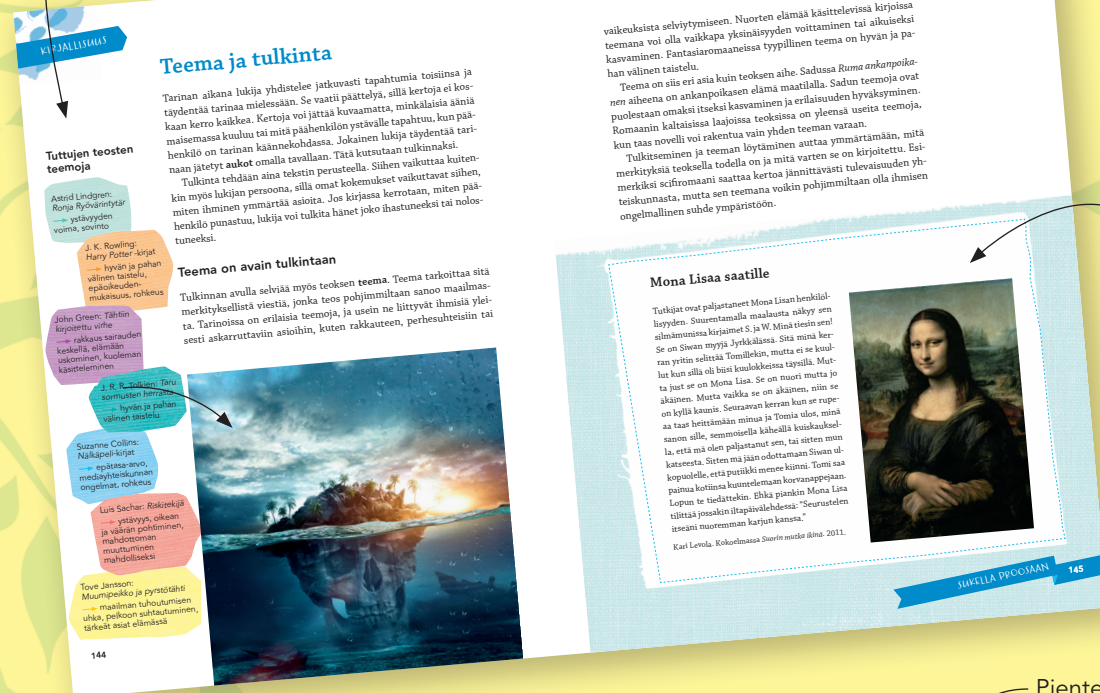

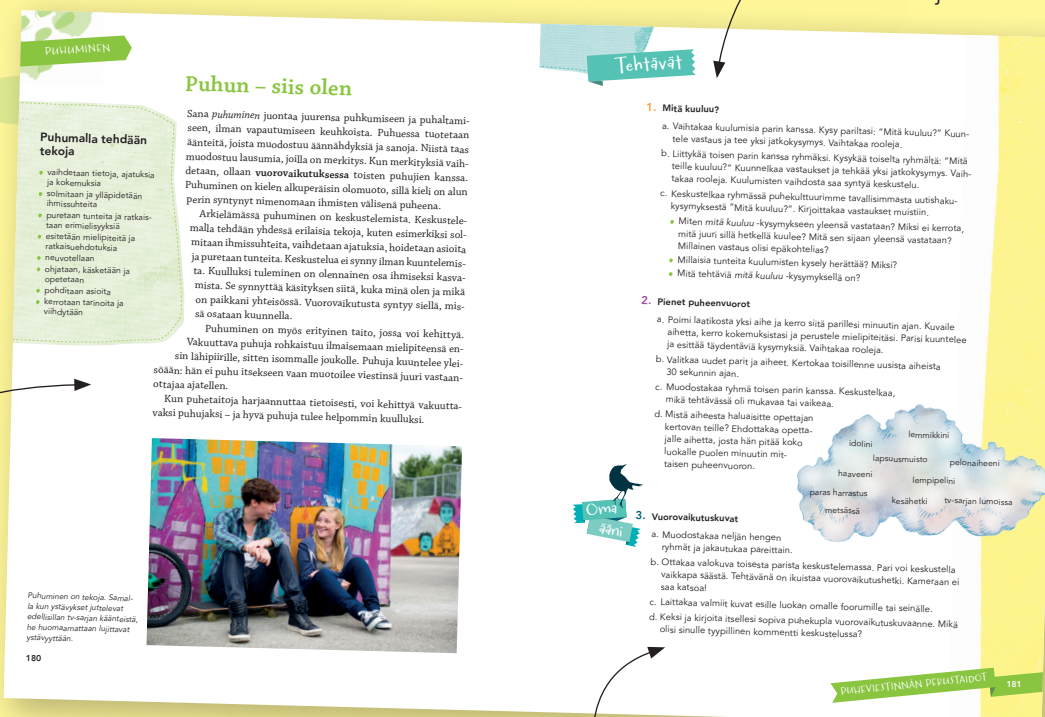
Satakielessä sukellaan kirjallisuuteen elämys edellä ja edetään analyysitaidoista kirjallisuuden tulkintaan.

Sarjassa tutustutaan laajasti tekstilajien kirjoon – mediateksteistä arjen teksteihin ja tietoteksteistä kaukikirjallisuuteen.

Pienten harjoitusten kautta uskalttaa käyttää ääntään ja ilmaista ajatuksiaan eri tilanteissa.

Satakielessä puhumisen taitoja ja vuorovaikutusta harjoitellaan innostavien opiskelumenetelmien avulla.

- Satakieli 7 -oppimateriaalit ilmestyvät keväällä 2016.
- Satakieli 8 -oppimateriaalit ilmestyvät vuonna 2017.
- Satakieli 9 -oppimateriaalit ilmestyvät vuonna 2018.

EDITA

www.editapublishing.fi, opettajapalvelu@edita.fi

SATAKIELI

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimateriaali uuteen opetus suunnitelmaan

Omalla äänellä maailmaan

- Satakieli ohjaa oppilasta löytämään oman äänensä ja ilmaisutapansa.
- Satakieli kutsuu tutkimaan kielen merkityksiä teksteissä ja tulkitsemaan kirjallisuutta.
- Satakielessä opiskelu perustuu äidinkielen ja kirjallisuuden taitojen yhdistämiseen.
- Sarjassa kannustetaan opiskelemaan yhdessä toisten kanssa. Taidot otetaan haltuun toiminnallisten tehtävien avulla.
- Satakieli tarjoaa innostavia opiskelumenetelmiä ja välineet monipuoliseen arviointiin.
- Satakieli harjoittaa oppilaan kielenkäyttötaitoja monipuolisesti myös digitaalisissa ympäristöissä.
- Sarja sisältää kattavat painetut ja digitaaliset oppimateriaalit joka vuosiluokalle.

Sarjan tekijät

Petra Erikson: äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori, Jokiniemen koulu
 Jukka Hintikka: äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori, Suomalais-venäläinen koulu
 Maria Korkalainen: äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori, Nilsiäns yhtenäiskoulu
 Aino Nuortimo: äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori, Korpitiien koulu ja Paltamon lukio
 Laura Visapää: suomen kielen yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto

OPS 2016

Sarjan osat vuosiluokille 7–9

Satakieli 7 Äidinkieli ja kirjallisuus
 Satakieli 7 Digikirja
 Satakieli 7 Tehtäväkirja
 Satakieli 7 Digitehtävät
 Satakieli 7 S2-tehtäväkirja
 Satakieli 7 Opettajan aineisto

EDITA

Sisällys

Kielijalle

Kaverit tutuksi

3

6

KIELI

Sanat taipuvat käytössä

Kieli on sinun

Sanauskat jaenettävä maailma

Verbit kuvaavat toimintaa

Persoonamuoto kertoo tekijän

Aikamuoto kertoo, milloin tapahtuu

Modus kertoo, millä tavalla

Nominin nimien ja kieliläisen

Nominin ja sijamuotojen kirjoitus

Taipumattomat sanat lyhyesti ja kommentit

40

Lauseet tekstissä

Lause ja virke

Päälause ja sivulause

44

48

LUKEMINEN

Lukija käsittelee tietoa

Tekstin luvun merkityksiä

Tekstijän kirjoitus

Opin lukemalla

Muokattua tietoa

Tiedon lähteille

Tieto osaksi omaa tekstiä

54

56

60

64

68

72

Lukureittejä mediassa

Media kaikkialla

Sosiaalisen median

Uutisten tiedotus

Kuten lukemisen

Luetaan graafikkana

76

80

84

88

92

Suosikkilukijain luokan

Kirjoittaminen

Kirjoittamisprosessi

Kirjoittajan itsetuntemus

Tekstin rakennetta ja lauseen

Palautteesta tekstin julkaisemiseen

96

102

108

Kerro kirjallisuudesta

Lukija lukemista

Kirjoittamisesta

Kirjoittamisesta

Kirjoittamisesta

Kirjoittamisesta

196

198

199

200

201

Puhuminen

Puheviestintään perustaidot

Puhun - sään olen

Keskustelun taito

Puhun taito

Huomautus

Alustusta ja esittelyä

Ennen puhumista

204

206

208

210

212

214

Kirjallisuus

Lajit tutuksi

Lukemisen hoidon

Kaunokirjallisuuden

Proosa

Draama

Lyriikka

218

219

220

221

222

224

Projektit

Minimiohjelma

Kirjoittaminen

Kirjoittaminen

Kirjoittaminen

Kirjoittaminen

228

229

230

231

232

Oppikirjan lopussa on projekteja, joissa yhdistetään lukemisen, kirjoittamisen ja puhumisen taitoja.

Eläin on pöytäkirja, jota pidetään pöydällä. Se on pöytäkirja, jota pidetään pöydällä. Se on pöytäkirja, jota pidetään pöydällä.

Pöytäkirja on pöytäkirja, jota pidetään pöydällä. Se on pöytäkirja, jota pidetään pöydällä. Se on pöytäkirja, jota pidetään pöydällä.

Aloitussaukeamalla pysähdytään tulkitsemaan kuvaa ja sitaatteja tehtävän avulla.

Mitä sitaatti ja kuva kertovat mielestäsi lukemasta? Entä tiedoista?

LUKEMINEN

Kirjoittaminen

Tekstin rakenne ja luonnostelu

Kun tekstin sisältö on ideoitua, on aika suunnitella tekstin rakenne eli asioiden esittämisjärjestys. Suunnittelu on helposti vaikeaa, kun ei ole aiemmin suunnitellut. Suunnittelu on helposti vaikeaa, kun ei ole aiemmin suunnitellut. Suunnittelu on helposti vaikeaa, kun ei ole aiemmin suunnitellut.

50

Kappale

Kappaleen rakenne

Kappaleen rakenne

Kappaleen rakenne

Kappaleen rakenne

Kappaleen rakenne

51

Satakielellä kirjoitetaan luontevasti yksin ja yhdessä muiden kanssa.

Kieli

Persoonamuoto kertoo tekijän

Verbi kuvaa tapahtumaa. Kun verbi taivutetaan persoonamuodossa, kerrotaan, onko tekijänä puhuja, kuulija vai joku muu.

52

Kielitöiden persoonamuoto

Kielitöiden persoonamuoto

Kielitöiden persoonamuoto

Kielitöiden persoonamuoto

Kielitöiden persoonamuoto

Kielitöiden persoonamuoto

53

Satakielellä kielen ilmiöitä tarkastellaan merkityslähtöisesti ja osana ympäröivää tekstimaailmaa.

Kielen piirteet on koottu havainnollisiksi kuvioiksi ja taulukoiksi.

Kielen tarkastelussa keskitytään raikkaasti verbien, nominien ja taipumattomien sanojen merkityksiin teksteissä.

Satakielen tehtävät yhdistävät lukemisen, kirjoittamisen ja puhumisen taitoja.

Tehtävät

- Silmäilee tekstejä parilleen.
  - Valitkaa pariin kanssa molemmille silmälaitteet eli lehti.
  - Silmäilee tekstejä katsomalla läpi osat, kuvat, kuvatekstit, kuvien ja tekstien.
  - Pilottakaa tekstejä. Selostakaa vuorotellen, mistä lukemassa teksteistä ei kysy.
  - Turkistaa tekstejä tarkemmin. Mistä uutta huomaa teksteistä?
  - Kunnes tekstin lukuteksti silmälaitteen perusteella syvennyksiä? Miksi?
- Opiskele pariin kanssa äänne.
  - Valitkaa pariin kanssa yksi luku jostain lukemiseen oppikirjasta. Jaka-kaa teksti neljään osaan.
  - Toinen lukee ensimmäisen osan äänne. Vieraslehti kuuntelee hiljaa keskittyy.
  - Kuunteleja esittää kaksi kysymystä kuulijalle. Luki jostain vastata äänne.
  - Vaihtakaa roolia. Seuraava teksti kuuluu vieraan. Kuunteleja tekee taas kaksi kysymystä, joihin luki yrittää vastata. Jatkakaa vuorotellen tekstin loppuun saakka.
  - Keskustelkaa kirjasta. Oliko helpompaa lukea äänne vai kuunnella syvennyksiä? Kummalla tavalla uutta tietoa omaksi parilleen? Miksi?
- Syventävän lukemisen lyhytversio
  - Tehdäänkin on opaskella teksti Silmäilee. Mistä ajatukset lukutek-
stä? Mistä, miten ennakkoselosteen voi vaikuttaa lukemiseen
suorittamiseen. Kirjaa ylös havainnot.
  - Silmäilee teksti noin 40 sekunnin mukaan. Kirjoita muistiinpanot:
• Mistä tekstistä on kysymys? Uuden, henkilökohtainen vai
• Mistä on tekstin aihe?
• Millainen on tekstin kuvitus?
• Kuka on tekstin kirjoittaja?
• Mistä ja milloin teksti on julkaistu?
• Mistä tiedät aiheesta ennalta? Onko tekstin tieto kiinnostava?
• Syvenny tekstin rauhassa alusta loppuun ja pyri ymmärtämään
• lukemaa. Tee lukemisen edetessä muistiinpanot loppuun.
• Etsi ja allekirjoita muistiinpanot tekstin keskeisimmät asiat.
• Kertaa sisällön laimalla teksteistä kolme kysymystä parilleen. Pari
yrittää vastata!
f. Keskustelkaa pariin kanssa tekstistä. Mistä opitte artikkeleista?
g. Arvioi, mikä lukemisen vaiheista oli helpoin ja mikä vaikein.

Oma ääni -tehtävät kehittävät ajattelun taitoja ja kannustavat luovuuteen.

Kirjoitusprosessin vaiheet ja eri tekstilajien kirjoittaminen otetaan haltuun selkeiden ohjeiden ja monipuolisten harjoitusten avulla.